

CIJENA lista: U pretplati
za čitavu god. K 36.—,
za polugodište K 18.—,
tromjesečno K 9.—, mje-
sečno K 3.60, u maloprodaji
12 fl. pojedini broj.
OGLASI primaju se u
upravi lista trg. Gostova 1

HRVATSKI LIST

izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

HRVATSKILIST* izlazi
u nakladnoj tiskari JOS.
KRMPOTIĆ u Puli trg.
Gostova 1. Uredništvo:
Sikanska ulica br. 24. —
Odgovorni urednik JOSIP
HAIN u Puli. — Ruko-
pisi se ne vraćaju. Ček.
rač. aus. post. št. 26.795.

Godina IV.

U Puli, utorak 29. siječnja 1918.

Broj 921

Zastupnici na istarskom saboru za narodno ujedinjenje.

Istarski je sabor raspušten. — Raspuštena su također gotovo sva općinska zastupstva u Istri. — Nema u Istri zakonitog tijela, u kojem bi došlo do izražaja političko uvjerenje hrvatsko-slovenskog naroda u ovoj pokrajini, radi toga potpisani, bivši zastupnici većine naroda u Istri, kojima je narod opetovano kod izbora iskazao svoje povjerenje:

I. Izjavljuju, da odobravaju bezuslovno narodni i prirodni zahtjev izražen od jugoslaven-
skih zastupnika na carevinshom vijeću u Beču,
u svojoj deklaraciji od 30. svibnja 1917.

II. Uvjereni su, da bi se ispunjenjem zahtjeva
sadržanog u toj deklaraciji i udovoljenjem za-
konitih i prirodnih zahtjeva svih ostalih naroda
u monarkiji, uskoro sveobći svjetski mir.

III. Osudjuju najodrešitije svako nastojanje,
došlo one budi s koje strane, da osužeti uje-
dinenje jugoslavena istaknuto u gorinavedenoj
deklaraciji, koje je jedino kadro, da očuva Ju-
goslavene od političke i gospodarske propasti.

IV. Pozivlju sve jugoslavenske zastupnike,
da odmah složno i odlučno započnu raditi za
oživljenje zahtjeva sadržanog u deklaraciji
jugoslavenskog kluba u Beču od 30. svibnja 1917:

Istra, 25. siječnja 1918.

Anton Andričić v. r. Šime Červar v. r. Luka
Kirac v. r. dr. Matko Laginja v. r. dr. Ivan
Pošćić v. r. Ivan Sancin v. r. Matej Škrbec v. r.
dr. Ivan Zuccon v. r. dr. Gjuro Červar v. r.
Josip Grašić v. r. dr. Šime Kurelić v. r. Josip
Ribarić v. r. Vjekoslav Spilčić v. r. Josip
Valentić v. r. dr. Ive Milić.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ.

Beč, 28. (D. u.) Službeno se javlja:

Na visoravni Sedam općina (Sette Comuni)
porasli su topnički bojevi od vremena do vre-
mena do najveće žestine.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMACKI RATNI IZVJEŠTAJ.

Berlin, 28. siječnja. (D. u.) Iz velikog
glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Sjeverno od Bezelera bilo je kod izvidničkog
nekog sunka zarobljeno 17 Engleza, među njima
1 časnik. Topnička je djelatnost gotovo na čit-
tavoju fronti bila neznatna, živahnija na pojedinim
mjestima u Champagni i u području Moze.

Talijansko bojište:

Na visoravni Sedam općina (Sette Comuni)
traju od jučer popodne topovski bojevi, koji su
osvjetlom zore u području Col del Rosso porasli
do najveće žestine.

S ostalih ratišta ništa novo.

Prvi majstor glavnog sijela Ludendorff.

NEPRIJATELJSKI IZVJEŠTAJI.

Talijanski:

27. siječnja. Kod Caposile su pokušali ne-
priateljski odijeli posljednje noći da se približe
žičanim zaprijetkama na mostovnoj obrani. Bili su
trajnom vatrom bezodvlačno odbijeni. Naša je
momčad izatoga poduzela protunavalu i povratila
se sa nekoliko zarobljenika. Djelatnost se je
topništva protezala na čitavu frontu, te je bila
osobito živahna u dolini Lagarina. Na visoravni
Asiago i na srednjoj Piavi, između Gardskog
jezera i mora vladala je znatna djelatnost ljetača.
Engleski su ljetači upalili i oborili dva ljetala
između crta, a drugo jedno kod Mole. Neprija-
teljska su ljetala provadjala u vrijeme od subote
na večer u šest sati do jutros rano ponovne
navale na visoravni između Brente i Piave, a
osobito su uzela na mišan Treviso i Mestre.
Medju tamošnjim se žrtvama nalaze tri žene i
jedno dijete, a tri su žene bile ranjene. U
Mestre su bile tri bolnice teško oštećene.

Državnici govore.

Bern, 27. (D. u.) Kako javljaju francuski
listovi, došlo je između antantinih vlasti do ži-
vahnije izmjene misli glede odgovore na izjave
grofa Czernina i grofa Hertlinga. Predsjednik će
Wilson na izvode obiju ministara odgovoriti točku

po točku. Kasnije će odgovoriti i ministar-pred-
sjednik Clemenceau.

Berlin, 28. (D. u.) Prema privatnoj br-
zjavici listu „Berliner Tageblatt“ sa svjetske
granice javlja pariški „Herald“ iz New-Yorka,
da će predsjednik Wilson u kongresu odgovoriti
na govore grofa Czernina i grofa Hertlinga.

Iz Rusije.

Petrograd, 27. (D. u.) Reuter javlja: Po-
ljački su legionarci zaposjeli kolodvor u Oršovi
u guberniji Mohilev i razoružali rusku posadu.
Zauzeli su i kolodvore sjeverno i južno od po-
staje u Oršovi, kod česa su razoružali ruske
straže. Uzrok je tomu postupku legionaraca taj,
što su pučki povjerenici uapsili bili vodje po-
ljačkih vojničkih legija.

Stockholm, 26. Socijalno-revolucionarni
su članovi raspuštene ustavotvorne skupštine iz-
dali proklamaciju na ruski narod, koja započinje
riječima: „Zemlja treba mira!“ Zatim se u pro-
klamaciji izvodi, da maksimaliste ne bi bili do-
nifeli mira, te stoga prevarili očekivanja vojske.
Osim toga da su maksimaliste bili otvorili sve
fronte i Rusiju potpuno izolovali. Mora se stoga
smjestiti ustrojiti povjerenstvo, sastavljeno iz
pravih opunomoćenika, sa najdalekosežnijim
ovlastima, kako bi se odmah utanačilo pošten
demokratski mir. Stajanja se vojska inače ras-
pustiti, a obrana granice povjeriti dobrovoljcima.

Berlin, 27. (D. u.) Kako javlja „Vossische
Zeitung“, bio je Maksim Gorki u Petrogradu na
cesti nehotice ličem iz puške lako ozlijeđen.

Petrograd, 23. (D. u.) Petrogradska br-
zjavna agentura javlja: Pučki povjerenik Antonov
priopćuje, da su gradovi Romodan, Kremenčuk i
Poltava u našoj ruci. Kod Bahvača su borbe
u toku. U susjedstvu se je Aleksandroševa pre-
dalo četrnaest odjela Kozaka nakon sukoba
s našim četama. U Sevastopolju su priznate
oblasti sovjeta, a rada rastjerana. Poinorske su
bojne sile stupile na stranu sovjeta. Tataari su
bili kod Alte suzbijeni i pretrpjeli kod Fedodosije
potpun poraz.

Petrograd, 27. (D. u.) Reuter javlja:
Dobrovoljna mornarica i trgovačko-parobrodar-
ska će društva u Rusiji biti podržavljena i stav-
ljena pod upravu revolucionarnog saveza morn-
ara. Glavnice će društava biti zaplijenjene.

Mirovni pregovori.

Berlin, 28. (D. u.) Državni je tajnik dr.
v. Kuhlmann u pratnji poslaničkog tajnika v.
Hörscha otputovao jučer na večer u 9 sati u
Brest-Litovsk.

IZ FINSKE.

Stockholm, 26. (D. u.) Kako „Stock-
holms Tidnigen“ saznaje iz Haparande, izabrao
je finski sabor izaslanstvo za rasprave u Brestu
Litovskom. Sastoji se iz tri građanska i tri so-
cijalistička člana.

Stockholm, 26. (Vijest zastupnika c.
k. brz. i dop. ureda.) Prema ovamo se prispjelim
vijestima iz Petrograda zaoštruju odnosi u
Finskoj. Mornari traži, da se bezodvlačno razo-
ruža građanski strijeljački zbor.

Stockholm, 27. (D. u.) Kako listovi
javljaju, poduzela je švedska vlada zajedničke
korake sa Danskom i Norveškom, da sklene
Finsku na zajedničko sudjelovanje sa skandi-
navskim državama.

* Turski ratni izvještaj od 26. siječnja: Glavni
stan javlja: U Dardanelama je ljetalačka djelat-
nost ostala živahna. Dva su neprijateljska ratna
broda bila našom vatrom sa kopna prinudjena,
da se okrenu. Neprijateljski jedan brod za po-
traživanje mina, koji je pokušao bi da prođe u
zaton Zandarle, bio je odbijen vatrom, te se je
morao povratiti, pogodjen sa tri hica. Na svim
je ostalim frontama položaj nepromijenjen.

* Turska oklopna križarka „Sultan Javuz
Selim“ (prije „Goeben“), koja se je na povratku
iza pomorskog sukoba kod otoka Imbrosa na-
sukala bila pred Nagarom, doploviše je, kako
Wolffov ured iz pouzdanog vrela doznaje, u
Dardanele. Kako se službeno javlja iz Carigrada,
doplovio je „Sultan Javuz Selim“ dne 26. o. mj.
onamo. Brod je potpuno spreman za uporabu.
Mnogobrojni su hici neprijateljskih ljetaca brod
samo dvaputa pogodili i neznatno ga oštetili na
dimnjacima i palubi.

Političke vijesti.

Idu ljudi, idu...

Tko bi ih sve nabrojio. Ni kod nas, ni u
ostalim državama, a kamoli u Rusiji, gdje se
nebrojeno muževa dnevnog pojavljuje na površini
i za par ih dana nestaje u zaboravi. U Austro-
Ugarskoj se također obavlja taj vječan proces.
Ista sudbina zaboravi čini se da čeka i našeg
ministarskog poglavicu vitezja Seidlera. „Venkov“
o tom piše: Nijesmo vjerovali glasinama, da će
odstupiti dr. Seidler i da će se njegov kabinet
nadomjestiti drugim novim. Danas smo međutim
već započeli vjerovati. Sada, naime, iza govora
dr. Seidlera, kojeg je izrekao u bečkom parla-
mentu. Dr. Seidler bijaše — kako je poznato —
u svakoj zgodi gorljivim pristašom njemačko-
nacionalnog evanđelja, i gdje god je mogao, po-
magao je također tim svojim pristašama sa-
vjetom i činom. Istina, u zadnje doba nije to
činio previše očito, kako ne bi uzdrmao svojim
položajem... Najedamput se međutim odrekao
svih obzira, zatajio je u sebi ministra-predsjed-
nika, i dao govoriti opet iz srca njemačkom na-
cionalcu. Prama tome i izgleda njegov govor,
o kojem „N. Fr. Presse“ veli, da je senzacionalan.
Jest, to je senzacija, ali senzacija takove vrste,
koju ministar-predsjednik samo tada otkrije, kad
već zna, da će za kratko doba ustupiti svoju
stolicu drugome. Govor dr. Seidlera nije se za-
pravo razlikovao ni u čemu od poznatih članaka
njemačko-nacionalne štampe. Senzacionalan je
samo za to, jer je to izrekao ministar-predsjednik,
a iz tih ustiju nije ga naravno nitko očekivao!
No napokon sve to ni ne iznenadjuje, promislimo
li, da se je sam dr. Seidler, prije nego li je za-
posleo ministarsku stolicu, proglasio za političkog
diletanta! Sam je priznao, da politike ne razu-
mije — a vidimo, da je ne razumije ni do danas.
No i njega će nestati, kao što je nestalo i svih
sličnih diletanata, ali ipak je karakteristično za
prilike, da je taj političar mogao tu vladati toliko
mjeseci u najveće doba. — Govoreći dalje o
tom, kako se dr. Seidler oborio na češku rezolu-
ciju, završava „Venkov“: Tako sudi dr. Seidler.
Treba li ovdje nešto izvlačiti? Nije treba! Kad
bi dr. Seidler dao pročitati i objaviti našu de-
klaraciju, odmah bi se pokazala pomućenost i
besiljnost njegovih citata, ali on i sada još za-
branjuje saopćenje češke izjave.

Razbijanje jugoslavenskog bloka.

„Narodni Listy“ pišu: Na mjesечноj skup-
štini „Kluba obrtnika“ predavao je gosp. Pasek
„o gospodarskoj budućnosti naše jadranske
obale“. Kod rasprave iza predavanja nije mogao
gosp. generalni ravnatelj P. Kupelwieser a da ne
progovori mimo ostalog — prema društvenim
izvještajima — također ovo: „Ali još imam nešto
na srcu. Postoji jugoslavenski blok, što se ima
dogoditi s njim? Velika jugoslavenska država,
Rusija u malom? Ne mogu pomisliti da će se to
prvesti ka kraju bez boja. Zar ne bi bilo pametno
stvoriti putem razumnog gospodarstva u Dalmaci-
ji — u Splitu — kulturno središte? O Dalmaciji
ne smije biti raspre, jer je to najvećom zaplijetkom
napretka. Naši državnici bi imali razdijeliti ju-
goslavensko područje u tri dijela s raznim kulturnim
središtima. To bi bilo rješenje, koje smatram za
pametno, koje se daje lako postignuti i oko
kojeg bih sa simpatijom nastojao.“ — Gospar
generalni ravnatelj podava nacrt, kako bi se imalo
razbiti jugoslavenski blok. Nije pri tom izmislilo
ništa drugoga do li poznato: „Dijeli i vladaj!“
Nacrt prastari, jer zaboravlja, da narodi ne će
više dozvoliti, da im se sudbina kroji bez njihova
znanja i po planu, kakav predlaže g. generalni
ravnatelj. Ne živimo usred osamnajstog, već u
dvadesetom vijeku, kad su narodi odlučili da i
sami stvaraju budućnost. Tako češki list. A mi
velimo: „Prste k sebi i daleko od mora, koje je
naše!“

* Lord Curzon o miru. Kako se službeno
javlja sa danom 26. o. mj. iz Londona, držao je
bivši engleski podkralj u Indiji, lord Curzon, u
Cardiffu govor, u kojemu je između ostalog
kazao: Nema nikoga, koji ne bi žudio za mirom.
Ako se to dosad nije moglo postići, uzrok je
tomu taj, da se mir, koji bi se u ovaj trenutak
mogao zatražiti od neprijatelja, ne daje dovesti
u sklad sa časću i sigurnošću Engleske. Na nje-
mački se predlog, da ona zadrži Antwerpen,
nikako ne može pristati. Engleski bi kanal bio
takod njemački, i engleske bi slobode nestale. I
Nizozemska bi dospjela pod njemački utjecaj, a
isto bi vrijedilo i za Skandinaviju, Francuskoj

bi doduše bila povraćena njezina područja, ali Njemačka, kojoj bi vojska i nadalje opstajala i kojoj trgovački brodovi u lukama čekaju samo na to, da nadoknade potopljene brodove, mogla bi vršiti svoj utjecaj na čitavu Europu i Englesku, od česa se Engleska ne bi mogla nikad oporaviti. Neodlučan bi rat bio mlinskim kamenom na vratu Engleske i njezinih kolonija. Politika jest alijiraca, da čvrsto i složno stoje jedan uz drugoga i uporabljaju svoja pripomoćna sredstva u korist zajedničkih naprežanja.

* **Gubitak na pučanstvu u Francuskoj** iz tri godine rata iznaša prema Wolffovoj vijesti iz Berlina 2,200.000 ljudi, a to je 5 i pol postotaka sveukupnog pučanstva. Prema tomu cijeni II. izvještaj „neutralnog povjerenstva za proučavanje socijalnih posljedica rata“ u Kopenhagenu broj pučanstva u Francuskoj god. 1917. sa 36,080.000 naprama 39,000.000 prije rata. Francusko područje broji godine 1917. manje stanovnika nego godine 1875. Bez Engleza, koji stanuju u Francuskoj, iznašao je broj čistih Francuza godine 1917. samo još 36,000.000 ljudi.

* Francuska će vlada zaplijeniti sve brodove, koji su usidreni u luci Marsiljskoj, i to počevši od 1. veljače 1918. kako javlja list „Matin“ iz Marsilje. Koli prekomorski, toli poštanski i tovarni parobrodi nemaju više stalno odredjenih pruga za putovanje, te će se upotrebljavati već prema potrebi. Društvo će „Chargeurs Reunis“ uporabljati svoje brodove za prevoz žita u južnu Ameriku. Poštanska će se služba provadjati u umanjenom obliku.

* **Ustanak u Kinl.** Prema brzopjavci iz Pekinga od 26. o. mj. još su uvijek ustaše u južnim pokrajinama Kine na djelu, te su zaposjeli Yot-pokraj, važnu točku na jezeru Yangt.

* Engleski gubioi u proslincu 1917. Wolffov ured javlja iz Berlina: U proslincu 1917. izgubili su Englezi — unatoč razmjernom mirovanju na engleskoj bojujoj fronti — prema vlastitim nardima 4364 časnika i 75.033 momaka što mrtvih, što ranjenih i iščeznutih. U ovom broju nije sadržan broj bolesnika, koji je radi nepovoljnih položajnih prilika Engleza u Andriji osobito visok.

* Italija i antanta. Talijanske novine pripočuju duge izvještaje iz Londona i Pariza o putovanju talijanskog ministra-predsjednika Orlando, u kojima se spominje, da su se dogovori Orlando sa vodećim ministrima u Engleskoj i Francuskoj ticali koli pitanja glede opskrbe Italije toll i veoma važnih političkih i vojničkih pitanja. S Lloydom Georgeom govorio je Orlando o ratnim ciljevima Italije, kao i o nejasnostima, koje se nalaze u govorima Lloyda Georgea obzirom na Italiju. Ovih se dana imaju dogovori između Lloyda Georgea, Orlando i Clemenceaua nastaviti u Parizu, ali prije toga će se završiti međualijirsko ratno vijeće u Versaillesu, na kojemu bi se imali stvoriti važni zaključci. Ameriku će zastupati general Bliss. — „Secolo“ javlja iz Londona, da će Lloyd George nastaviti svoje rasprave s talijanskim ministrom predsjednikom Orlando, i uporabiti prvu zgodu, da razjasni važnost onih točaka svoga nedavnog govora, koje se tiču Italije. Prema službenoj vijesti lista „Corriere della Sera“ iz Rima otputovat će Sonnino u Pariz na dogovore saveznika, koji počinjaju u srijedu u Parizu. „Giornale d'Italia“ izjavlja se profi sastavku jedinstvenog dokumenta antante o ratnim ciljevima.

Iz slavenskog svijeta.

Izjava jugoslavenske omladine u Zagrebu stigla nam je tek jučer u cijelosti, zato donosimo danas dodatke k pojedinim točkama, koje nam nije bilo moguće da priopćimo u prekijučerašnjem broju. K točki 1: „Mir, koji nam ne bi donio ostvarenje naših opravdanih ideala, bio bi mir u korist privilegiranih naroda i nosio bi u sebi klicu neminovnih novih ratova. Stoga jedinstveni narod Slovenaca, Hrvata i Srba smatra pitanje svoga državnog ujedinjenja i slobode važnim pitanjem općega mira među narodima, te traži, da u međunarodnim garancijama bude osigurano oživotvorenje bezuvjetnog prava narodnoga samoodređenja“. K točki 3: „Stoga jugoslavenska akademska omladina hrvatskog sveučilišta u Zagrebu smatra prijeko nužnim, da se svi predstavnici Jugoslavena austro-ugarske monarhije, koji stoje na principu narodnoga jedinstva Slovenaca, Hrvata i Srba, te prava narodnoga samoodređenja, što prije u Zagrebu sastanu, te dadu jedinstvenu direktivu narodnoj politici Slovenaca, Hrvata i Srba austro-ugarske monarhije“. (Ovu je izjavu potpisalo do 24. o. mj. 311 akademičara. Potpisi se još sakupljaju.)

Radić — Jugoslaven. Opet je nadošao jedan od mnogih onih skokova u političkom i javnom životu zastupnika seljačke stranke Stjepana Radića. Dok je još pred par mjeseca bio odličnim

članom frankovačkog bloka i potpisao među ostalim frankovačkim zastupnicima poslanicu gospodu dr. Stadleru, piše on u posljednjem broju „Doma“ o jugoslavenskoj deklaraciji u Beču i prikazuje, tko sve pristaje uz nju. „Onda spominje krfsku deklaraciju, te veli: „Pogodba sklopljena na otoku Krfu, danas je program službene Srbije,“ za kojom je sva moralna, a donekle i materijalna pomoć antante i Amerike i vrlo uplivan, jer posve slobodan, glas ne samo tolikih uglednih hrvatskih i ostalih jugoslavenskih političara izvan haps-burske monarhije, nego i odlučno pristajanje više stotina tisuća hrvatskih i ostalih jugoslavenskih iseljenika u Americi“. Onda govori o programu hrvatske pučke seljačke stranke, za koju kaže: „Program hrvatske pučke seljačke stranke širi je i potpuniji i od jugoslavenske deklaracije i od krfskoga programa. Jugoslavenska deklaracija sadržana je u programu seljačke stranke cijela i čitava, samo mnoge zgodnije i jasnije, nego je to u samoj deklaraciji. I krfski je pakt sadržan cijeli i čitav, ako i u skraćenom obliku, dakle na pr. bez Petra Karagjorgjevića, jer kad u istinu zreli i svijesni narodi udaraju temelje svojoj budućnosti i izabiru misli vodilje za sav svoj narodni život, onda to treba da učine u istinu i mudro i dostojanstveno bez obzira na Petre i na Pavle“.

Putovanje „čistih Hrvata“. Zagrebački listovi saopćuju, da su sveučilišni profesor dr. Fran Milobar i njegov adjutus, dr. Šafar, otputovali u Švicarsku na nekakav kongres. „Hrvatska država“ pripominje: Bog zna, uz koje su uvjete dobili putovnice? — „Obzor“ saznaje, da se radi o tom, e su rečena gospoda zatražila putnice za Švicarsku, da prisustvuju katoličkom kongresu mira, no da su im ove putnice uskraćene. Prema tome gg. dr. Milobar i dr. Šafar nisu uopće otputovali.

Iz Slovenije. "Jugoslovan" piše: Dosad je glasovalo za svibanjsku deklaraciju: kotarskih zastupstava: 7, općina: 391, dekanija: 26; muški u 8 krajeva: 1102 glasa, društva: 125, žene i djevojke u 168 krajeva: 55088 glasova. Čim više glasova, tim je bliža naša sloboda. — Za Krekov spomenik se sabralo oko 70.000 K, ogromna to svota u samo tri mjeseca. Odbor za Krekov spomenik raspisao je već natječaj za spomenik, sada pak se obraća na narod s novim pozivom, e bi dr. Janu Ev. Kreku postavili vrijedan spomenik još najbolje tako, kad bi se u njegovom duhu postaralo za stalne radnike za kulturno i gospodarsko podignuće i osamosvojenje slovenskoga naroda.

Nijemci u Moravskoj. Moravska je također kao i Češka propletena ovdje ondje njemačkim otocima, koji se gube u češkom moru. Ali ondje, gdje još Nijemci drže vlast u svojim šakama, tu se zubima i noktima brane i svakojaka sredstva upotrebljavaju u boru s čvrstim i jakim češkim pukom. Tako pišu češke novine, da se grad Olomuc, gdje još prevladjuje njemačko žiteljstvo, protivi uređenju čeških škola. Medjutim češke srednje škole u Olomucu sve se to više dižu i jačaju. Češki se listovi tuže, da se na bogoslovnom seminaru u Olomucu ne drži nijedno predavanje samo na češkom jeziku.

iz Poljske. Lavovsko je radništvo, koje je prošlog tjedna također stavkovalo, prihvatilo na svojoj skupštini rezoluciju, u kojoj se zahtjeva bezodvlačni općenići mir bez očite i tajne aneksijonističke namjere i na načelu samoodredjenja naroda. Dalje postavlja lavovsko radništvo za glavni svoj zahtjev bezodvlačno propuštenje Pilsdskog i ostalih legionara. Izjava završuje klicanjem slave samostalnoj neovisnoj Poljskoj i ujedinjenom proletarijatu svih zemalja.

Iz Beograda. „Beogradske novine“ saopćuju članak „Šta ćemo sad“ kao glas iz naroda, koji zahtjeva, neka srpska vlada sklopi sa središnjim vlastima mir, kad i onako nema što od rata više da očekuje. Na početku rata da su obećavale sve antantne države Srbiji sve one zemlje, gdje stanuje srpsko-hrvatsko-slovenski narod, i Srbi su se kao lavovi borili na svim bojištima, uvjereni, da će se ispuniti njihovi narodni ideali. Sadašnji govori Lloyda George-a i Wilsona govore međutim o Italiji, koja da će dobiti svoja područja i o Erdelju, koji da će pripasti Rumunjskoj, samo o Srbiji i Crnoj Gori vele, da će ostati kao i prije rata. Kamo sreće — kliče dopisnik „Beogradskih novina“ (srpski seljak) — kad bi to antanta bila izjavila na početku rata. Čemu se onda Srbija borila, čemu žrtvovala svoje najbolje junake, jezgru naroda? Čemu je žrtvovala svoju samostalnost, svoju slobodu? — Glasa se, da c. k. vojna glavna gubernija u Beogradu namjerava dozvoliti otvorenje jedne trgovačke akademije sa trogodišnjim tečajem. Naučno gradivo te akademije oslanjalo bi se na

više trgovačke škole u monarkiji i na postojavšu trgovačku akademiju u Beogradu. U prvi tečaj primali bi se dječaci i djevojčice, koji su svršili 4. razred srednje škole. Važno je pitanje, kakove će učitelje tamo namjestiti.

Bugarska sklopila mir s Rusijom?
Novinama širi se vijest, koja se čini neopravdanom, da je Bugarska već u prijateljskom odnošaju s Rusijom. U bugarskom sobranju, da je pročitao ministar-predsjednik Radoslavov ovo: Ruska delegacija predložila je 27. decembra Bugarskoj: 1. Rat medju Bugarskom i Rusijom je dovršen. 2. Uspostavlja se stanje prije rata. 3. Glede pitanja donjeg Dunava Rusija pristaje, da se izabere jedan bugarski delegat u međunarodnu komisiju. „Bund“, koji je prvi donio tu vijest javio je, da je Bugarska imenovala već dva poklisara za Petrograd i Odesu. Promet medju Rusijom i Bugarskom da je već započeo.

Domaće vijesti.

Konac stavke u Pull.

Jučer su radnici općenito opet započeli s poslom. Međutim se nastavljaju pregovori između oblasti i zastupnika radništva, dok se konačno ne riješe sva pitanja, o kojima se radi. Kako saznajemo, pregovori teku povoljno, osobito zato, što oblasti najvećom spremnošću idu ususret svim opravdanim željama radnika.

Hrvatska škola u Pull. Prama našim informacijama imao bi uskoro stupiti na snagu dekret pokrajinskog školskog vijeća za Istru, kojim bjehu u Pull utemeljene dvije pokrajinske škole. Pullska je općina pozvana, da priskrbi lokale za ove škole, e se iste uzmognu odmah i otvoriti. Molimo naše zastupnike u općinskom vijeću, neka se na budućoj sjednici zauzmu, e bude općina ove lokale na dobu priskrbila. Mi smo prije rata imali u samom gradu Pull 13 hrvatskih društvenih učitelja. Danas ima samo 3, a to za to, jer je grad evakuiran. Nu broj djece hrvatske zasebne škole u Pull danomice raste pa će trebati skrbiti i za prostorije i za učitelje. Vele, da će se do 15. februara povratiti u Pull radničke obitelji, a tada eto nam sijaset djece. Kamo da se tada hrvatsku djecu smjesti? Ako je prije rata polazilo naše škole do 800 djece, to će kada nastupe normalne prilike i čim se narod povrati, ovaj broj stalno ponarasti. Za sada znamo, da se škola ne može razdijeliti po spolu djece, nu kasnije će to biti od prijeke potrebe. Mi smo imali najviše djece u našim školama u Šijani. Nu za to ne smiju naši zastupnici dozvoliti, da bi centum naše škole i dalje ostao izvan grada. Mi moramo od općine zahtijevati, da nam dade prostorije u samom gradu, a ako ih nema, neka ih priskrbi. Ne mislimo time reći, da mi ne zahtijevamo više školu u Šijani i Verudi! Ne. Matica hrvatske škole neka bude u gradu, a one u Šijani i Verudeli neka budu podružnice. Mi moramo nastojati, da budemo u gradu dobili toliko djece, da budemo ovdje imali barem jednu šesterorazrednu mušku i jednu žensku školu, a vani prema broju djece takodje višerazrednice. Ako bi se općina nekada dala nam školsku zgradu u gradu samom, mi ju moramo općini narinuti. Sada se Društvo škola nalazi u Narodnom Domu. Ako ne bude druge, mi moramo prisiliti općinu, da preuzme zgradu Narodnog Doma i to drugi i treći kat. Tu bi se dala u svakom katu prirediti prostorije za pet razreda, a do potrebe moglo bi se i u vrtu Narodnog Doma namjestiti barake. U Narodnom Domu imamo i sokolsku dvoranu, koja bi djeci mogla služiti za gimnastiku, a vrt Narodnog Doma služio bi djeci kao igralište. Mislimo, da je ova naša misao provediva, za to je iznosimo u javnost, neka se o njoj raspravljaju.

Milodari za našu srednju školu u Pul. Po-
 loženi su preko uprave našega lista sljedeći:
 doprinosi: Sakupljeno među našim bjeguncima
 u Horželicama kod Praga u Češkoj i
 poslano po veleč. gosp. Vjekoslavu Viškoviću
 K 122.06. Darovaše: po K 15: Vjekoslav Vi-
 šković; po K 6: Ivana Sladonja; po K 5: Josip
 Kaić, Miho Radošević; po K 4: Tome Vodine-
 lić, Mikula Trošt, Tome Ušić, Marija Jurlina;
 po K 3: Marija Pošić, Marla Grakalić, Antonija
 Grakalić, Ana Radošević; po K 2: Marija Kajić,
 Ferdo Kajić, Marija Bulić, Ana Baštijančić, Marija
 Laginja, Katica Lorencin, Ljudmila Vodinelić,
 Kata Zuccon, Antun Lazarić, Paškva Radošević,
 Marija Jukopila, Nježa Rakić, Ana Radošević,
 Antun Zuccon, Marija Bulić, Ana Bulić; po K 1:
 Anka Kaić, Stanko Kaić, Kata Vojak, Paškva
 Trošt, Kata Družeta, Paškva Zuccon, Matija
 Funčić, Josip Lorencin, Mikula Radošević, Mate
 Radošević, Kata Lorencin, Ivan Mihovilović, Luca
 Jurlina, Fuma Bulić, Marija Družeta, Fuma Vojak,
 Fuma Jadreško, Fuma Zuccon, Martin Zuccon,
 Kata Zuccon, Marija Bulić; po 40 para: Matija
 Ivančić; po 26 para: Marija Išić.

Sabrano po gosp. Josipu Krezhov K 83.— Darovaše: po K 10: Krezhov, Marko Uzelac, Stjepan Cikota; po K 6: Radanović; po K 5: Petar Šaban, Nikola Žic; po K 4: Ilija Kolaković, Vajo Hinić, Vajo Borić, Grčević; po K 3: Petar Ljubić, Flego, Zidarić, po K 2: Martin Buić, Dobran, Josuf Pavlenyi, Pasarić, N. N.; po K 1: Grozić, Ružić.

Dalje su položeni za istu svrhu slijedeći doprinosi: po K 30: Josip Martinić; po K 20: Vinko Babić; po K 3: Henrik Držanić; po K 2: Ivan Rogić.

Sakupljeno po gosp. Ivanu Vitasović, u kući gosp. Mate Blažina, u Marčani, na poklik Živjela Jugoslavija! K 23. Darovaše: po K 5: Ivan Vitasović, Ivan Ušar, Grgo Čalić; po K 2: Ivan Kostešić, Ante Vitasović, Mate Blažina, Jernej Frank, oružnik. — Sakupljeno među Jugoslavenskom omladinom preko plesa u Roču K 22.80. Ukupno K 183.80; zadnji iskaz kruna 46.263.64; sveukupno K 46.447.44. Živjeli uzorni darovatelji! Naprijed tiho i požrtvovno za našu srednju školu u Pulj!

Dopisi iz Istre.

Iz Zrenja. Primamo od našeg odličnog narodnog prvaka i borca te sa zahvalnošću uvršćujemo: Da javnost znade, kolikim poteškoćama moramo se boriti, da dodjemo u Zrenju do hrvatske provincijalne pučke škole, umoljavam Vas, da slijedeće tiskate u Vašem veličanstvenom listu. Do po prilici godine 1870 u Zrenju obdržavali su duhovni pomoćnici (kapelani) redovitu pomoćnu školu. Godine 1870 sa promjenom školskih zakona bila je provincijalizirana škola u Zrenju, ali se nije nikada otvorila. Godine 1898 uložili su roditelji djece, dužne polaziti školu, molbu na c. k. zemaljsko školsko vijeće, da se u Zrenju otvori provincijalna pučka škola sa hrvatskim nastavnim jezikom. Ista molba ponovila se je u godini 1902 i 1904, te uzalud čekamo riješenje opravdane molbe. Išlo se je i osobno zemaljskom odboru i na c. k. namjesništvo. Zemaljski je odbor kazao da spise zadržavaju na namjesništvu, dok je namjesništvo tvrdilo, da su spisi kroz više vremena kod zemaljskog odbora. Videć, da ovo pitanje neće se tako brzo riješiti, obratili su se ovdješnji prvaci preko političkog društva u Pazinu na Družbu sv. Cirila i Metoda, te godine 1906 otvorila se je u Zrenju družbina škola. Ipak iza tolikih molba godine 1906 bila je komisija u Zrenju, ne radi provincijalizacije škole, već radi odluke naukovnog jezika. Pred zakonito ustanovljenu komisiju pristupilo je petdeset roditelja djece, dužne polaziti školu, od kojih četrdeset i devet njih je glasovalo za hrvatski naukovni jezik, a jedan za slovenski naukovni jezik. Proti ovome nije bio uložen nikakav zakoniti utok, stoga bi bila morala biti odmah otvorena. Uz to vrijedno je spomena, da pučka škola u Zrenju sa hrvatskim naukovnim jezikom spada među broj šestdeset škola, koje su priznate bile polag kompromisa zastupnika u zemaljskom saboru Istre, a koje su morale biti otvorene najdulje do godine 1915, ali jošte danas očekujemo otvorenje provincijalne škole u Zrenju.

Cipele br. 39.

K. L.

1.

Pismo.

Žan Mery primio je po tekliću pismo ovoga sadržaja: „Mili i najbolji prijatelju! Do osam ili deset dana doći će glavni državni odvjetnik sa jednim ženskim detektivom k Tebi. Imat će nove ženske cipele br. 39. I ako budu ove cipele Tvojoj ženi dobre, eh onda, tugo moja, u aps, naime „smijesta“ ćeš biti aretiran. Ovo sam doznao ovaj čas. Čuvaj mi se, moj mili i zlatni prijatelju! Pozdravljam od srca sve. — Tvoj Renč. P. S. To je radi „Sličice“. Pazi! Kad stignu cipele iz Pariza, javiti ću Ti odmah. Pripravi se!“

Prenulo ga ovo pismo. Mašta je počela odmah raditi. Istražni zatvor. Komfort u njemu. Užasno, užasno! — Slabašno tijelo. Boležljiv. Javno mnijenje. Rasprava. Cinički govor. Služba. Okrivljenik... Strahota! Strašno! A onda mu se prikazao pisac „Sličice“. Potpuni vrag. Rutav, gadan, užas! A onda obitelj. Sad je imala žena noge tanke kao igle, sad debele kao pune vreće na nesrećnoj aprovizaciji, sad bez nogu, dala si ih iz velike ljubavi prema mužu odrezati. „Užasno, ta ja ću poludjeti! Pomozi Bože!“ Počeo je moliti „Očenaš“, došao odmah na „Slava ocu“ na „vjeru“ — Boga — sotonu. Joj, joj... I još malo i bila bi mu moždanska žilica pukla. Spasio ga andjeo čuvar. „Ta čovječje božji, imaš ženu, andjela, idi odmah k njoj“. I, hvala Bogu, spasio se.

2.

Kod žene.

On: Zlato moje, srce moje drago, dušo moja, spase moj, sve moje. (Zagrlao je.)

Mjeseca oktobra 1916 bilo je oglašeno po općinskom upravnom vijeću u Zrenju, da je za Zrenj ustanovljena provincijalna pučka škola sa hrvatskim naukovnim jezikom, a talijanskim kao slobodnim predmetom, te je za 60 dana dozvoljen utok proti ovoj odluci. Ovdješnji je Hermenegild Punis sakupio malen broj potpisa i uložio je utok, ali iza spomenutih 60 dana po tome morao bi se smatrati ništeti. I naša plemenita družba sv. Cirila i Metoda išla nam je na ruku, te nam je obećala besplatno do konca opstojećeg rata dati na raspolaganje svoju školsku sgradu i opunomoćila ovdješnjeg g. župnika Sima Červar, da sklopi ugovor sa općinskim glavarstvom u Oprtiju. Polag spomenutog nam je nerazumljivo, zašto školske oblasti toliko zatežu sa provincijalizacijom pučke škole u Zrenju. Jošte ne mirovasmo. Ovdješnji se g. župnik u ime Zrenjaca obratio pismeno dne 7. siječnja 1917 u tom pitanju na c. k. kotarsko školsko vijeće u Poreču, te osobno urgirao konačno riješenje provincijalizacije pučke škole u Zrenju. Malo kasnije, godine 1917 opeta u istu svrhu obratili se molbom na c. k. zemaljsko školsko vijeće roditelji djece. Uzalud, jer jošte danas Jobovom ustrpljivošću čekamo provincijalizaciju pučke škole u Zrenju, te se bojimo, da ćemo doživjeti Matuzalemove godine prije nego li dospijemo do željene svrhe. Preporučamo se gospodi zastupnicima u Beču, da se zauzmu za naše školsko pitanje.

Poruke iz uredništva.

M. Ljević. Uvažiti ćemo, ali nam je na žalost prekasno stiglo. Javite nam se doskora!

Prosvjeta.

Noviji hrvatski humoristi. Pod tim je naslovom kao 113—114 svezak „Humorističke knjižnice“ izašla zbirka od 15 humoreska i satira mladih hrv. pisaca. Ima ih nekoliko sasvim savremenih (aprovizacija), a sve su svojim izvještajem humorom ugodna razbibriga i laka zabava u današnjim teškim danima. Cijena K 1.—, godišnja pretplata K 9.—, a 50 najboljih šaljivih romana i pripovijesti sniženo K 10.—. Adresa: „Humoristička knjižnica“, Zagreb, Vojnička ul. 13.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admiralata broj 28. od 28. siječnja 1918.

Posadno nadzorstvo natporučnik Stanek. Liječničko nadzorstvo na N. V. b. „Bellona“: Mor. štop liječnik dr. Schiller. Liječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici: Mor. štop. liječnik dr. Bartošek.

Pretplatnicima!

Umoljavamo gg. pretplatnike, da podmire zaostalu pretplatu, i time zapriječe obustavljenje lista. Od 1. veljače slati ćemo list samo onima, koji pretplatu unaprijed podmire.

Ona: Aha, nešto se zbilo!

On: Ništa, ništa, dušice!

Ona: Ipak, ipak. Kaži mi sve, milje moje!

On: Čuješ, andjele moj, jesi li ti pročitala „Sličice“?

Ona: Jesam, pak što je?

On: Vidiš, vele, da sam ih ja napisao.

Ona: Ne vjerujem, jer bi mi bio kazao i pokazao, ta ti mi sve pokažeš... Pak znaš, meni bi bilo i drago, da si ih ti napisao, ta krasne su „Sličice“.

On: Nemoj tako, zlato! „Sličice“ će mene upropastiti. Čitaj ovo pismo. (Daje joj pismo.)

Ona: Mene je strah od toga! Bože, Bože! (Privinula se k njemu.)

On: Neboj se, rano moja! Bog će pomoći. Mi se moramo maknuti... Znaš što... eto, eto krasne ideje. Heureka! Evo, toplina rasteže tjelesa. Dakle, tvoje noge da dodju veće.

Ona: Kako to misliš? — zlato!

On: Cipele br. 39 idu sada na tvoje noge, a danas osam ne bi smjele ili mogle poći. Razumiješ?

Ona: Ne, ne!

On: Dakle, tvoje noge treba da budu veće, a da to bude, učinit ćeš ovako: Svaki dan metnut ćeš ih dvaput u mlaku vodu (četvrt sata) ili bolje u toplu vodu (24 stupnjeva Celsijusa). Kad ih izvadiš iz vode, otrti ćeš ih, a onda pod noge mlinčanicu (valjak, lazanjaš) i kreći nogama barem četvrt sata. Voda će ti noge produžiti, a valjak proširiti.

Ona: Bože, Bože, što sam doživjela!

On: Hoćeš li, hoćeš, suzo moja?

Ona: Za tebe bih i noge žrtvovala i sve, što imam.

Konsumni magazin ratne mornarice

Ima na prodaju

Viškog vina

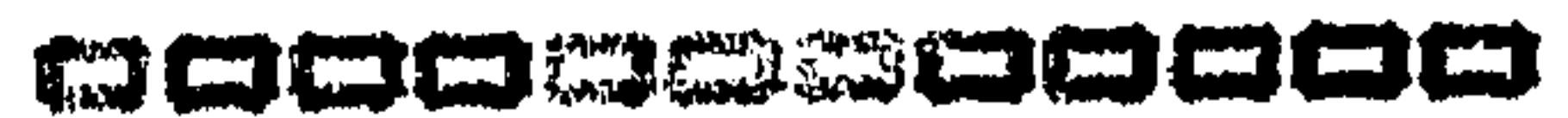
(opola)

u bačvama i staklenicama.



Krpe

Sve vrsti krpa, svilenih otpadaka, pamučnih pokrivala, suknjenih otpadaka, stare vreće kupuju se u Pulj, u Premanturskoj ulici br. 16. za „centralu krpa“.



Kosti

za centralu kosti „COLLA“ kupuju se u Pulj, u Premanturskoj ulici br. 16.



„HRVATSKI LIST“

prodaje se:

Vodnjan: Prodaja duhana A. DEBETTO.
Kanfani: Prodaja duhana TURČINOVIĆ.
Pazin: Papirnica NOVAK i prodaja duhana IVICH.
Poreč: Prodaja novina MARTIN SREBOTH
Trst: Novinsko upravništvo G. FANO, knjižara i papirnica GORENJEK & Comp.
Buzet: D. SIROTIĆ.
Veleško: M. STIRN.
Lovran: A. BASSAN.
Kastav: I. J. JELUŠIĆ.
Tinjan: ĐUSAN ĐEFAR.
Cerovlje: JELE GRAH.
Sv. Petar u Šumi: JOSIP BANOVAČ.
Višnjan: A. GASPARINI-GRŽINA.



Počele su kupelji i valjanje mlinčanicom (pakljunačom), ali ne po tijestu, već po podu. Smiješno je to bilo, ali nema druge pomoći. — Treći dan počelo se sumnjati o uspjehu. Treba savjet od liječnika. Ai, kako? Ide se k njemu, pak je.

3.

Kod liječnika.

On: Gospodine liječniče, moja žena ima preširoke i preduge cipele, molim vas lijepo, da mi kažete sredstvo, da joj noge, bolje, da rečem, stopala, budu veća i šira.

Liječnik: Veoma interesantan slučaj! E pa neka vaša žena metne dvoje, troje čarape — i gotova stvar.

On: Eto, prije nijesam sve rekao. Ali, gospodine, mojoj se ženi veoma znoje noge. Ta to sam i ja mislio, da bi pomoglo, ali nije išlo. Onda sam kušao i drugo sredstvo. (Ovdje kaže sadašnje liječenje.)

Liječnik: Pouzdano sredstvo: Tri kupelji na dan. Temperatura vode 32 stupnjeva Celsijusa. Valjanje: Tri puta na dan. Dodjite mi javiti do osam dana.

Prošlo je osam dana, a žena nije mogla obući cipela. Veliko veselje. Ali što sada, u papučama dočekati komisiju, to ne ide. Nevolja gola, najbolja škola. Metnula je stare cipele od svoga miloga i dragoga muža. Upravo najbolje, a broj 41. I čekali su vijest. Medjutim došla i punica i šurjakinja. Više njih lakše će podnijeti slučajni udarac. — Deseti dan došao teklić. Prijatelj javlja: „sutra dan dolaze“. Čekanje trajalo je čitavu vječnost. Napokon su došli.

(Konac sledi.)

Kovine u ratne svrhe.

Kupovanje starih kovina
kao: bakra, mesinga i
ostal. unapređuje samo
„kovinskom centralom“
ovlaštena tvrtka
JOSIP SLAMICH.

Svim pučkim školama u Istri

do znanja:

Sporazumno sa školskim oblastima
preporučuje

knjižara IVAN NOVAK
u PAZINU:

Dodatke za II. čitanku (10 h)

i za III. čitanku (15 h).

Ista knjižara obavlja odmah naručbu
pouzećem ili uz unaprijed priposlani
iznos.

Kupuje i prodaje

uz povoljne uvjete

svake vrsti pokućstva,
šivaćih i drugih strojeva

poznata tvrtka

FILIP BARBALIC, Slanaka ulica.

Tapetarske radnje i popravke
pokućstva obavlja brzo uz umje-
rene cijene.

Cafe Tegetthoff

najveća kavana u Puli.

Ima na raspolaganje veliki broj
austro-ugarskih, njemačkih i
švicarskih novina, u hrvatskom,
českom, njemačkom i talijanskom
jeziku.

Veliki salon. - 5 bljara. - Točna
poslužba.

Za mnogobrojni posjet preporuča se
vlasnik.

DOBRO ĆE ZASLUŽITI

svaki onaj, koji bere i sakuplja suho
i zeleno lišće lovorike, smilja, dušice,
smrčaka, pelina, kao i svakovrne
ljelekovite trave i korjenja.

Uz dobru plaću prima tvrtka

Maraspin

na Premanturskoj cesti.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI

registrirana zadruga na ograničeno jamčenje

ulica Carrara br. 4, vlastita kuća „Narodni Dom“.

Podružnica u Pazinu.

Prima uloške na štednju, te ih ukamaćuje sa

4 % kamata

Eskomptira mjenice uz najpovoljnije uvjete i daje zajmove
na nepočetnina.

Uredovni satovi: od 9—12 prije podne i od 4—6 popodne.

Podpisivanje ratnog zajma, skopčanog
sa osjeganjem, traje još dalje kod
ovdješnje c. kr. vojničke zaklade za
udovice i siročad na trgu Čustozu
br. 45, I. k.

Veliki izbor

umjetničkih **razglednica**

glasovitih naših umjetnika

dobiva se u papirnici

Jos. Krmpotić -- Pula

trg Čustozu i u podružnici Fran Ferdinanda ul. 3.

Preporuča se nabaviti knjige

B. pl. Suttner: Dolje s oružjem . . . K 3.—
L. grof. Tolstoj: Hadži Murat . . . „ 2.—
A. Bebel: Žena i socijalizam . . . „ 5.—
U. Sinclair: Močvara . . . „ 5.—
M. V. de Fereal: Španjolska Inkvizicija . . . „ 3.—
G. Garibaldi: Tajne grada Rima . . . „ 2.50
N. Vuksjević: Sabrane pripovijesti . . . „ 1.50

Za poštarinu je nužno poslati 30 filira
više po knjizi.

Veliko škkladišta brošura i knjiga.

Cijenik šalje se na zahtjev badava.

„Naša snaga“

Zagreb, Illica 55. I.

B. De Prato

Vježbenica talijanskog jezika

za

opće pučke škole i za samonuke

dobiva se kod tvrdke

Jos. Krmpotić Pula.

Hrvati, Hrvaticе!

Sjetite se naše požrtvorne „Družbe

sv. Ćirila i Metoda“.

Pole

CIJENA lista:
za glavnu god.
za polugodišnu
trimestrnu K
sežno K 8-60,
daj 19 fil. po
OGLASI pri
upravi lista tr

Sodina

AUSTRIJA

Beč,

Na viš
nakon trod
koja je do
Rosse i M
nosti hfabr
promjenljiv
protivnikor
nije neprij
dijelu viso
već u naš
premljene

N

Se
je glavno

Bojna sk
Na raznim

Bojna
U Champ
borbe, S
izjaločili s
pothvat. l
vode od 3
ležali ran
skom vat
francuska
daje prot

M

28. s
patrolja,
Uspješno
prijateljsk
i Brente.
fronti. Za
su engles
Drugo je
baterijama
Ljetaci
snika, bili

Austrija

Če

Beč,
nastavu
šanja min
dušobrižni
kanonika
katedralni
grčkog i
zakonske
glede sve
1918-19.
demokrata
stupničke
Pernersfor
odgovora
Stanjek, n
glede zap
uzme, na

Minis
iza oštre k
na interpe
klaraciju s
stalan sud
je, o d r e
b o d n o
javlja, u in
će se oni
ustegnuli
češke stra
i. Sleske u
njemačke
nosnom n
oštriji otp
rijat. Na
Habermann
vanja. U r
ničnog gla
sa, 155. pr
njemački s
glasovanja
financija, f